

7/8899

ACELE VE GÜNLÜDÜR

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.13.2.SGK.0.65.03.01/ 01-13-7 /10852774

Konu : Bartın Milletvekili M. Rıza YALÇINKAYA'ya ait
(7/8899) Esas No'lu Yazılı Soru Önergesi

05 Ekim 2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 13//08/2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/8899/14981/32462 sayılı yazınız.

Bartın Milletvekili Muhammet Rıza YALÇINKAYA'ya ait 7/8899 Esas No'lu yazılı soru önergesi, Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Ömer DİNÇER
Bakan

EK 1- Yazı

**BARTIN MİLLETVEKİLİ SAYIN MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA'YA AİT
7/8899 ESAS NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun uzun vadeli sigorta kollarından aylık bağlanmasına ilişkin maddeleri, 4447 sayılı Kanunla 1/1/2000 tarihinden geçerli olmak üzere değiştirilmiş, söz konusu düzenlemeyle 1978 yılından beri uygulanmakta olan katsayı esasına dayalı gösterge sistemi yürürlükten kaldırılmış, yerine tüketici fiyatları endeksi (TÜFE) ve gelişme hızı (GH) oranlarına göre, sigortalıların emekli oldukları yıla göre güncellenen prime esas yıllık kazançlarının (PEK) esas alınması öngörülmüş ve aylık bağlama oranının belirlenmesine ilişkin hükümler de yeniden düzenlenmiştir.

Bağlanan aylıkların artırılması ile ilgili olarak da 4447 sayılı Kanunla 506 sayılı Kanuna eklenen ek 38 inci maddede; bu Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıklar ile geçici 76 ncı maddeye göre yapılan telafi edici ödemelerin her ay bir önceki aya göre Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları endeksi artış oranı kadar arttırılması öngörüldüğünden, 1/1/2003 tarihine kadar Sosyal Sigortalar Kurumu emekli, dul ve yetimlerinin gelir ve aylıkları her ay bir önceki aya göre tüketici fiyatları endeksindeki artış oranı kadar artırılarak ödenmiş, anılan düzenlemeyle, Sosyal Sigortalar Kurumunca ödenen aylıkların enflasyon nedeniyle değer kaybetmesinin önlenmesi ve emeklinin reel satın alma gücünün korunması amaçlanmıştır.

Diğer taraftan, 4447 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinde yer alan, "Kanunun 24 üncü maddesinin yürürlüğe gireceği tarihe kadar, bu Kanunun 16 ncı maddesi ile 506 sayılı Kanuna eklenen ek 38 inci maddesine göre Sosyal Sigortalar Kurumundan gelir ve aylık almakta olanlara yapılan ödemeler ile 29 uncu maddesi ile değiştirilen 1479 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin son fıkrasına göre Bağ-Kur tarafından ödenen aylıklarda dönem sonuna kadar yapılan artış oranının, aynı dönemin başında memur aylıklarında yapılan ortalama artış oranının altında kalması halinde, söz konusu ödemeleri aradaki fark kadar arttırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir." hükmüne istinaden Bakanlar Kurulu'nun 1/11/2002 tarihli ve 24923 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 30/10/2002 tarihli ve 2002/4847 sayılı Kararında, "4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun geçici 4 üncü maddesine göre; 506 sayılı Kanunun ek 38 inci maddesine göre Sosyal Sigortalar Kurumundan gelir, emekli ve diğer aylık almakta olanlara yapılan ödemeler ve 1479 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin son fıkrasına göre Bağ-Kur tarafından ödenen emekli ve diğer aylıklarda 1/1/2002-31/12/2002 tarihleri arasında yapılan artış oranı ile aynı dönemde memur aylıklarında yapılan artış oranından kaynaklanacak fark Aralık ayında hesaplanarak, söz konusu aylık ve ödemelere yansıtılır." hükmü yer almaktadır.

Yine, 4784 sayılı "Sosyal Sigortalar Kanunu, Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununa Göre Gelir veya Aylık Almakta Olanlara Sosyal Destek Ödemesi Yapılması Hakkındaki Kanun 15/01/2003 tarihli ve 24994 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, söz konusu Kanun ile SSK emekli, dul ve yetimlerine genel bütçeden karşılanmak üzere 2003 yılında ödenecek olan aylık ve gelirlere ilave olarak sosyal destek ödemesi (SDÖ) yapılması hüküm altına alınmış, sosyal destek ödemesinin miktarı ile usul ve esaslarını belirlemeye ve bu ödemeleri ilgili kanunlar uyarınca aylık ve gelir tutarlarına göre aylar itibarıyla farklılaştırmaya Bakanlar Kurulu yetkili kılınmış; buna göre, 17/1/2003 tarihli ve 24996 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2003/5146 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Kararnamenin,

- 1 inci maddesi ile 506 ve 2925 sayılı Kanunlara göre gelir ve aylık almakta olanlara, 2003 yılında her ayın ödeme tarihlerinde 506 sayılı Kanunun ek 38 inci maddesine göre 2003 yılı Ocak ayından itibaren almakta oldukları gelir, aylık ve telafi edici ödemelerde yapılan artış miktarları toplamını 75 liraya tamamlayacak şekilde sosyal destek ödemesi yapılması

- 11 inci maddesi ile de 30/10/2002 tarihli ve 2002/4847 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının yürürlükten kaldırıldığı,
öngörülmüştür.

2002/4847 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına göre yapılacak artış oranının çok düşük miktarda kalması nedeniyle; anılan Kararname gereği yapılacak artış oranı yerine, günün ekonomik koşulları ve bütçe dengeleri gözetilerek, 2002/4847 sayılı Kararnamenin 1 inci maddesi uyarınca, 2002/Aralık ayında Emekli Sandığı iştirakçileri ve SSK emeklileri aylıkları arasında oluşan % 2,6'lık artış yerine 2003/5146 sayılı Kararname ile SSK'dan gelir ve aylık almakta olanların 2002/Aralık aylıkları, 2003/Ocak ayında 75.000.000.-TL sosyal destek ödemesi ilave edilerek ödenmiştir.

T.C. Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünce Milli Emlak Genel Müdürlüğüne gönderilen 7/1/2003 tarihli ve 124 sayılı yazıda; T.C. Emekli Sandığı iştirakçilerine 1/1/2002 - 31/12/2002 tarihleri arasında kümülatif bazda yapılan artış oranının % 35,3 olduğu belirtilmiş olup, aynı dönemde SSK emekli, dul ve yetimlerine yapılan kümülatif artış oranı da % 31,9 olarak gerçekleşmiştir.

(1,032x1,053x1,018x1,012x1,021x1,006x1,006x1,014x1,022x1,035x 1,033x 1,029 = 1,319)

Buna göre, SSK emeklileri ile memur emeklileri maaş artış oranları arasındaki fark % 2,6 olarak gerçekleşmiş olup, $(100 \times 1,353 = 135,30; 100 \times 1,319 = 131,90; 135,30 - 131,90 = 3,4; 3,4 / 131,90 = 2,6)$ söz konusu % 2,6'lık artış oranıyla ödenecek olan 263 TL asgari aylık yerine, günün ekonomik koşulları ve bütçe dengeleri gözetilerek, SSK'dan gelir ve aylık almakta olanlara Ocak/2003 ödeme döneminden geçerli olmak üzere 4784 sayılı Kanunla 75 TL sosyal destek ödemesi yapılması öngörüldüğünden, söz konusu ödemeye asgari aylık tutarı 327 TL'ye yükselmiştir. Böylece % 2,6'lık artış yerine % 29,7 oranında bir artış sağlanmıştır. $(327 - 252,3 = 75 / 252,3 = 0,297)$

31/12/1999 ile 31/3/2009 tarihleri arasında asgari düzeyde aylık ödenen SSK emeklilerine yapılan artış oranı ile memur emeklilerine yapılan artış oranının mukayesesinde; 31/12/1999 tarihinde SSK emeklilerine 4.69 TL sosyal yardım zammı hariç olmak üzere ödenen 79.59 TL. asgari aylık tutarının bugün itibariyle değeri 592,48 TL, kümülatif bazda artış oranı ise % 644,42'dir. Bunun karşılığında 31/12/1999 tarihinde memur emeklilerine ödenen 107.87 TL asgari aylık tutarının bugün itibariyle değeri 777.50 TL, kümülatif bazda artış oranı ise % 620,78'dir.

Dolayısıyla yukarıda belirtilen dönemler itibariyle Sosyal Sigortalar Kurumu emekli aylıklarında yapılan artış oranı memur emekli aylıklarında yapılan artış oranından % 23,64 daha yüksek gerçekleşmiştir.

Bu itibarla, 2002/4847 sayılı Karara göre yapılacak artış oranının yerine 2003/Ocak ödeme döneminden geçerli olmak üzere SSK'dan gelir ve aylık almakta olanlara yapılan 75.000.000 TL. sosyal destek ödemesi, SSK'dan gelir/aylık almakta olanların yaklaşık %60'ının gelir ve aylıklarının asgari aylık olması nedeniyle SSK emeklilerinin büyük çoğunluğunun gelir ve aylığında 4847 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında öngörülen artış oranından daha fazla bir artış yapılmasına yol açmıştır.

Öte yandan, 8/2/2006 tarihli 5454 sayılı T.C. Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ve Bağ-Kur'dan Aylık veya Gelir Almakta Olanlara Ek Ödeme Yapılması ile Sosyal Sigortalar Kurumu ve Bağ-Kur'dan Aylık veya Gelir Almakta Olanlara Ödenen Gelir ve Aylıklarda 2006 Yılında Yapılacak Artışlar ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 2 nci maddesinde; 2006 yılı Ocak ayı ödeme dönemi ile 2007 yılı Ocak ayı ödeme dönemi arasında, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ve 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa göre;

a) Bağlanan gelir ve aylıklar ile 506 sayılı Kanunun geçici 76 ncı maddesine göre yapılan telafi edici ödemeler, 2006 yılı Ocak ayı ödeme döneminden itibaren % 3, 2006 yılı Temmuz ayı ödeme döneminden itibaren de bir önceki aya göre % 3 oranında artırılarak ödenir.

b) 2006 yılında malullük veya yaşlılık aylığı bağlanması talebinde bulunan sigortalılar ile ölen sigortalıların hak sahiplerine bağlanacak aylıklar, 506 sayılı Kanunun 55, 61, 67 ve geçici 82 nci maddelerine göre 2006 yılı Ocak ayı itibarıyla hesaplanan aylık tutarları, 2006 yılı Ocak ayı ödeme döneminden itibaren % 3, 2006 yılı Temmuz ayı ödeme döneminden itibaren de bir önceki aya göre % 3 oranında artırılarak ödenir.”

hükümü yer almış,

29/12/2006 tarih, 26391 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5565 sayılı “2007 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu”nun, 30’uncu maddesinin;

-(6)’ncı fıkrası ile de 506 ve 2925 sayılı Kanunlara göre emekli ve hak sahiplerinin ödenmekte olan gelir ve/veya aylık tutarlarında 2006 yılı için 08/02/2006 tarihli ve 5454 sayılı Kanuna göre yapılan yıllık kümülatif artış oranı ile aynı dönemde memur aylıklarında katsayıların yükseltilmesi suretiyle yapılan kümülatif artış oranı arasındaki farkı telafi edecek şekilde hesaplanacak fark tutarlarının 2006 yılı Temmuz-Aralık ayları ödeme dönemleriyle sınırlı olmak üzere bir defada ayrıca ödeneceği, 2006 yılı ikinci altı aylık döneminde altı aydan daha az süreyle gelir ve/veya aylık almış olanlara yapılacak ödemelerde fiilen yararlanılan gelir ve/veya aylık ödeme dönemi sayısının dikkate alınacağı ve bu şekilde yapılacak ödemenin bir aylık tutarının 2006 yılı Aralık ayı ödeme dönemi gelir ve/veya aylık tutarına ilave edilmesi sonucunda bulunacak tutarın, 2007 yılı Ocak ayı ödeme döneminde yapılacak artışlara esas alınacağı,

hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, Sosyal Sigortalar Kurumunca emekli sigortalıların aylıklarına, 2006/Ocak ödeme döneminde % 3, 2006 yılı Temmuz ödeme döneminde % 3 oranına Temmuz ödeme döneminden geçerli olmak üzere 1,033 artış oranı ilave edilerek 4,37 ($1,03 \times 1,0133 = 1,0437$) oranında (kümülatif artış oranı = $1,03 \times 1,03 \times 1,0133 = 1,075$), Emekli Sandığı iştirakçilerine ise aynı yılın en düşük aylığa Ocak ayında % 2,52 ve Temmuz ayında % 3,54 oranına Temmuz ödeme döneminden geçerli olmak üzere %1,31 oranı ilave edilerek (kümülatif artış oranı = $1,0252 \times 1,0354 \times 1,0131 = 1,075$) en yüksek aylığa ise Ocak ayında % 2,51 ve Temmuz ayında % 2,91 oranına Temmuz ödeme döneminden geçerli olmak üzere %1,94 oranı ilave edilerek (kümülatif artış oranı = $1,0251 \times 1,0291 \times 1,0194 = 1,075$) oranında artış yapılmıştır.

Emekli sigortalılara verilen fark aylıklar, yıllık kümülatif artış oranı ile aynı dönemde memur aylıklarında katsayıların yükseltilmesi suretiyle yapılan kümülatif artış oranı arasındaki farkı telafi edecek şekilde hesaplanmaktadır. Bu durumda, söz konusu dönemde memur emeklileri için hesaplanan kümülatif artış oranı ($1,0252 \times 1,0354 \times 1,0131 = 1,075$), emekli sigortalılar için de kümülatif artış oranı ($1,03 \times 1,03 \times 1,0133 = 1,075$) olmuştur.

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılabacağı üzere, Sosyal Sigortalar Kurumunca emekli sigortalılara ödenen aylıklar, 2006/Ocak ödeme döneminde % 3, 2006 yılı Temmuz ödeme döneminde % 3 oranında yapılan artışın yanı sıra 2006 yılında 6,09 olan kümülatif artış oranı ($1,03 \times 1,03 = 1,0609$) ile memur maaş katsayılarının yükseltilmesi suretiyle oluşan 7,5 kümülatif artış oranı arasında gerçekleşen % 1,33’lük ($1,0750 - 1,0609 = 0,0141$, $1,41 / 1,0609 = 0,0133$, $0,0133 \times 100 = 1,33$) farkla birlikte % 4,37 oranında, artırılarak kümülatif artış oranı memur aylıkları ile eşitlenmiştir.

